

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

(повне найменування закладу вищої освіти (наукової
Міністерства освіти і науки України, м. Харків прийняла рішення
установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)
про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 28 Публічне управління та
адміністрування

(галузь знань)
на підставі прилюдного захисту дисертації Прийняття управлінських рішень в системі державного
регулювання сфери обігу лікарських засобів

(назва дисертації)
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється
підготовка здобувачів вищої освіти)

«02» вересня 2025 року.

Колесніков Дмитро Дмитрович 1990 року народження,
(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача)

громадянин України,
(назва держави, громадянином якої є здобувач)
освіта вища, в 2014 році закінчив Національний фармацевтичний університет
(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю Технології фармацевтичних препаратів та здобув кваліфікацію інженера-
технолога, Диплом магістра, ХА № 45998415
(за дипломом)

Працює на посаді Директора з розвитку ПрАТ «Лекхім-Харків».
(посада) (місце основної роботи, відомче підпорядкування, місто)

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна Навчально-
науковий інститут «Інститут державного управління» Міністерства освіти і науки України, м.
Харків
(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник (керівники) Бублій М.П., кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри управління персоналом та підприємництва Навчально-наукового інституту
«Інститут державного управління» Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності), науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою. Зміст,
структура та обсяг дисертації відповідають нормативним вимогам пункту 6 Порядку присудження
ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої
освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою
Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 (зі змінами).

Здобувач має 3 наукових публікацій за темою дисертації, з них 0 статей у періодичних
наукових виданнях інших держав, 3 статей у наукових фахових виданнях України, 0 монографій
(зазначити три наукові публікації): 1. Бублій М.П., Колесніков Д.Д. Теоретичні основи державного
регулювання у сфері обігу лікарських засобів в Україні. Наукові інновації та передові технології.
2024. №7(35). С. 50-61. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7\(35\)-50-60](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7(35)-50-60). 2. Колесніков Д.Д.
Закордонний досвід державного регулювання у сфері обігу лікарських засобів. Актуальні питання

у сучасній науці. 2024. № 7(25). С. 248-261. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-7\(25\)-248-260](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-7(25)-248-260).
3. Колесніков Д.Д. Методологія прийняття управлінських рішень у сфері обігу лікарських засобів. Суспільство та національні інтереси. 2024 №4(4). С. 1066-1077. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4\(4\)-1066-1076](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4(4)-1066-1076).

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Офіційний рецензент Орел Юрій Леонідович, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління персоналом та підприємництва ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

1) На мій погляд, перший розділ роботи містить занадто багато загальних теоретичних положень про управлінські рішення, які не завжди безпосередньо прив'язані до специфіки державного регулювання саме у сфері обігу лікарських засобів. Наприклад, обговорення раціонального підходу в управлінні могло б бути значно посилене, якби автор навів більше конкретних прикладів з фармацевтичної сфери, а не загальних тверджень, як це було зроблено з прикладами про ВООЗ, FDA та ін. Це допомогло б уникнути враження, що матеріал має компілятивний характер та надало б цьому розділу більшої прикладної спрямованості. Включення детальних кейсів із національної практики регулювання фармацевтичного ринку, а також аналізу конкретних управлінських рішень, ухвалених у кризових умовах, посилило б зв'язок теоретичних положень із предметною областю дослідження та підвищило б рівень оригінальності викладу.

2) Автор доволі часто посилається на праці великої кількості науковців, проте аналіз їхніх поглядів часто є описовим, а не критичним. Не завжди зрозуміло, чому автор надає перевагу тому чи іншому визначенню або підходу. Наприклад, у підрозділі 1.3 автор пропонує модель комплексного механізму, але не має достатнього обґрунтування, чому саме така комбінація елементів є найефективнішою. На мій погляд, було б доцільно показати, що має місце не просто констатація про наявність різних точок зору, а й критичне їх осмислення та аргументація вибору конкретних підходів.

Додаткове пояснення логіки формування моделі, її переваг і можливих обмежень у порівнянні з альтернативними концепціями дозволило б посилити наукову переконливість роботи та підкреслити власний авторський внесок у розробку теоретичних і прикладних рішень.

3) У підрозділі 2.1 автор розглядає державний нагляд і контроль як взаємопов'язані, але відмінні форми державної діяльності. Однак, поданий у таблиці 2.1 аналіз цих понять не є достатньо глибоким. Наприклад, в роботі міститься твердження, що нагляд є проактивним, а контроль – реактивним. В той же час, це суперечить Закону України від 5 квітня 2007 року № 877-V

«Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (зі змінами та доповненнями), де ці поняття розглядаються як тотожні. Відповідно, для посилення

такої аргументації слід було б більш детально обґрунтувати авторське бачення цього розмежування, особливо у контексті чинного законодавства.

4) Ще одне зауваження, яке стосується підрозділу 2.1, в якому автор детально аналізує вітчизняне законодавство, але, водночас, подекуди посилається на Закони України, які вже втратили чинність, або втратять чинність найближчим часом, або містять посилання, які вже не є актуальними, замість актуальних редакцій (наприклад, «Про державний контроль за обігом лікарських засобів» (п.127 у списку використаних джерел) або «Про захист прав споживачів» в редакції від 12.05.1991 р. № 1023-XII (п.132 у списку використаних джерел)).

Для підвищення актуальності дослідження, на мій погляд, слід було б зосередитися на аналізі положень Закону України від 28 липня 2022 року

№ 2469-IX «Про лікарські засоби», який є чинним та регулює правовідносини, пов'язані зі створенням, виробництвом, контролем якості, обігом та використанням лікарських засобів в Україні, визначає права та обов'язки суб'єктів господарювання та громадян у цій сфері, і повноваження органів виконавчої влади. А також проаналізувати норми актуального Закону України від 10 червня 2023 року № 3153-IX «Про захист прав споживачів», який регулює відносини між споживачами товарів, робіт і послуг та суб'єктами господарювання незалежно від форми власності, які виробляють, продають товари чи харчові продукти, виконують роботи чи надають послуги, встановлює права споживачів, а також визначає механізми їх захисту та основи реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів.

Автор детально описує, як має працювати удосконалений економічний та інформаційно-комунікаційний механізм. Однак, у роботі бракує критичного аналізу того, чому схожі ініціативи (наприклад, «e-Health» або державні програми підтримки) мали обмежений успіх у минулому. На мій погляд, без глибокого розуміння причин попередніх невдач, зазначені пропозиції автора можуть здаватися відокремленими від реальних проблем, таких як корупційні ризики, бюрократичний опір або нестача фінансування, які автор також ідентифікував та на яких наголошував у відповідному розділі. Тому доцільно було б інтегрувати у виклад розширений аналіз факторів, що перешкоджали ефективній реалізації подібних ініціатив у минулому, та показати, яким чином запропоновані автором механізми здатні ці бар'єри подолати. Це надало б пропозиціям більшої реалістичності, а також підкреслило б їхню практичну придатність в умовах існуючих інституційних і ресурсних обмежень.

Офіційний рецензент Білоконь Михайло Вячеславович, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна:

1) У п. 1.1 – у визначеннях терміну «управлінське рішення» переважає копійчастий виклад думок науковців без глибшого авторського аналізу відмінностей між ними. Хоча наведені

визначення відомих дослідників створюють широкий теоретичний фон, бракує критичного зіставлення підходів та виокремлення ознак, що є специфічними саме для фармацевтичного сектору. Власне авторське визначення доцільно було б супроводити обґрунтуванням його новизни та переваг порівняно з іншими концептуальними підходами. Відповідно й у табл. 1.2, с. 26 – класифікація управлінських рішень подана у загальному вигляді, але відсутні приклади її застосування у сфері обігу лікарських засобів, що зменшує прикладну цінність; бажано показати, як кожен тип рішення проявляється на практиці.

2) У розділі 2.1 – аналіз нормативно-правового забезпечення зведений переважно до переліку документів, що створює враження описовості. Водночас недостатньо глибоко розглянуто їх узгодженість між собою та відповідність європейським стандартам (GMP, GDP, директивам ЄС). Доцільним було б додати компаративний аналіз із визначенням конкретних прогалин і суперечностей у законодавчій базі, а також рекомендації щодо їх усунення в контексті євроінтеграційних процесів.

3) У розділі 2.2 – підрозділ, присвячений практиці прийняття рішень, містить узагальнені приклади, але не демонструє докладного розбору конкретних управлінських ситуацій. Відсутність розгорнутих кейсів з реального досвіду регулювання фармацевтичного сектору знижує ілюстративність та практико-орієнтованість викладу. Було б корисно включити детальні описи успішних та проблемних кейсів із розбором причин, наслідків та уроків, які можуть бути використані в подальшій практиці.

4) У розділі 2.3 – перелік проблем і суперечностей у системі державного регулювання сформовано досить широко, без структурування за рівнем критичності чи впливу на ефективність. Така форма подання ускладнює визначення пріоритетів у реформуванні галузі. Доцільно було б провести їх класифікацію (наприклад, економічні, правові, організаційні, технологічні) та ранжування за ступенем впливу на ключові показники ефективності регулювання, що дало б змогу чіткіше визначити першочергові напрями втручання.

5) У п. 3.3 – пропозиції щодо удосконалення інформаційно- комунікативного механізму мають загальний характер і зосереджуються переважно на цифровізації процесів. Водночас майже відсутній аналіз потенційних ризиків, зокрема кіберзагроз, витоку даних, технічної вразливості інфраструктури. Рекомендації були б більш збалансованими, якби вони включали заходи кібербезпеки, стратегії резервного копіювання та механізми забезпечення безперервності роботи інформаційних систем у кризових ситуаціях.

Офіційний опонент Немченко Алла Семенівна, Заслужений діяч науки і техніки, доктор фармацевтичних наук, професор, професор кафедри організації та економіки фармації Національного медичного університету ім. Богомольця:

1) Відсутність згадки про наукову новизну в анотації дисертації. Аналіз представлених матеріалів свідчить про відсутність в анотації дисертації чіткого формулювання наукової новизни та основного

внеску автора в розвиток науки державного управління. Це вказує на можливу недостатню систематизацію інноваційних елементів дослідження або їх вторинність відносно існуючих наукових напрацювань.

2) У розділі 2 автор аналізує сучасний стан системи державного регулювання обігу лікарських засобів, однак не представлено чіткої методології проведення цього аналізу. Доцільно було б чітко визначити методологічний інструментарій на початку розділу та обґрунтувати його застосування для досягнення поставлених завдань. В дисертаційній роботі необхідно було б дослідити ефективність діючих регулюючих переліків щодо обігу лікарських засобів, а саме Національний перелік основних ліків, Державний формуляр та чинні переліки реімбурсації.

3) Відсутні критерії відбору нормативно-правових актів для дослідження, не обґрунтовано вибір конкретних кейсів управлінських рішень. SWOT- аналіз на рис. 2.1 представлено без пояснення методики його проведення та джерел отримання даних. Це знижує наукову обґрунтованість висновків і ускладнює верифікацію результатів дослідження

4) У розділі 2.2 автор аналізує практику прийняття управлінських рішень, проте емпірична база дослідження видається обмеженою. Відсутня інформація про кількість проаналізованих управлінських рішень, період дослідження, критерії їх відбору. Посилання на конкретні приклади, зокрема урядову програму "Доступні ліки", впровадження належних практик та ін. носять описовий характер без глибокого кількісного аналізу їх ефективності. Це обмежує можливість узагальнення результатів і формулювання науково обґрунтованих висновків.

5) Слабка інтеграція міжнародного досвіду за проблематикою, хоча автор згадує міжнародні стандарти (GMP, GDP, директиви ЄС), відсутній порівняльний аналіз вітчизняних регуляторних практик з досвідом конкретних країн. У розділі 2.1 наведено загальні посилання на міжнародні документи, але бракує аналізу успішних кейсів їх імплементації в країнах зі схожими економічними умовами.

6) Недостатнє обґрунтування економічної ефективності запропонованих розробок. У розділі 3.2 автор пропонує напрями удосконалення економічного механізму, однак відсутні розрахунки економічної ефективності запропонованих заходів.

7) Доцільно було б провести аналіз витрат на впровадження запропонованої адаптивної моделі та очікуваної економії бюджетних коштів, термінів окупності інвестицій у цифровізацію. Таблиці 3.2, 3.3 та 3.4 містять теоретичні конструкції без кількісних показників.

Офіційний опонент Дегтярь Андрій Олегович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»:

1. Застосовано формальний, як на мене, характер аналізу проблем у підрозділі 2.3. Аналіз проблем та суперечностей системи державного регулювання носить переважно описовий характер. Автор ідентифікує 6 груп бар'єрів, але не досліджує причинно-наслідкові зв'язки між ними, не проводить

їх ранжування за ступенем впливу на ефективність регулювання. Відсутня кількісна оцінка впливу кожної групи проблем на доступність та якість лікарських засобів. Це знижує обґрунтованість пріоритетів реформування.

2. Недостатня увага до ризиків впровадження цифрових технологій. У розділі 3.3 автор детально описує переваги впровадження штучного інтелекту та цифрових платформ, але недостатньо уваги приділяє аналізу ризиків. Не розглянуто питання кібербезпеки, захисту персональних даних, технологічної залежності від іноземних розробок. Відсутній аналіз готовності української інфраструктури та кадрового потенціалу до масштабної цифровізації. В умовах війни ці аспекти набувають критичного значення.

3. Слабка прив'язка до специфіки воєнного та післявоєнного періоду. Хоча автор згадує виклики війни, запропоновані рішення недостатньо адаптовані до специфічних умов воєнного стану. У розділі 3 не враховано особливості функціонування системи в умовах руйнування інфраструктури, міграції населення, обмеженості фінансових ресурсів. Модель на рис. 3.1 не містить механізмів швидкої адаптації до форс- мажорних обставин. Необхідно розробити окремі сценарії функціонування системи регулювання в умовах різної інтенсивності бойових дій та етапів післявоєнного відновлення з конкретними антикризовими інструментами.

4. Відсутність пілотного тестування запропонованої моделі. Адаптивна модель, представлена в розділі 3.1, є суто теоретичною конструкцією без підтвердження її працездатності на практиці чи публічного обговорення з колегами. Не проведено експертної оцінки моделі представниками регуляторних органів та бізнесу. Це створює суттєві ризики її неефективності при масштабному впровадженні. У якості побажання я рекомендую провести пілотне тестування ключових елементів моделі з подальшим коригуванням на основі отриманих результатів та включити ці дані до дисертації.

Результати відкритого голосування:

"За" 5 членів ради,

"Проти" 0 членів ради,

"Утримались" 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Колеснікову Дмитру Дмитровичу

(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

(галузь знань)

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої
ради

(підпис)

Величко О.Ю.
(прізвище, ініціали)